

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ สค ๑๓๑ / ๒๕๕๒

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของอำเภอเมืองอำนาจเจริญ เกี่ยวกับ
รายชื่อผู้ร้องเรียน

ผู้อุทธรณ์

:

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

: อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า [redacted] ผู้อุทธรณ์ ซึ่งเป็นข้าราชการ
ตำแหน่งนักวิชาการคลังชำนาญการ สำนักงานคลังจังหวัดมหาสารคาม ถูกร้องเรียนโดยชาวบ้าน
ดงสวาง หมู่ที่ ๗ ตำบลโนนโพธิ์ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ว่าได้ล่อลวงปิดกั้น
ทางสาธารณะในหมู่บ้าน เป็นเหตุให้ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถสัญจรไปมาได้ ผู้
อุทธรณ์จึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงนายอำเภอเมืองอำนาจเจริญ เพื่อขอข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับรายชื่อบุคคลที่ร้องเรียน

อำเภอเมืองอำนาจเจริญ มีหนังสือ ที่ อจ ๐๑๑๗/๓๔๔๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน
๒๕๕๒ แจ้งเปิดเผยหนังสือร้องเรียนแก่ผู้อุทธรณ์ แต่ปฏิเสธการเปิดเผยรายชื่อบุคคลผู้ร้องเรียน
โดยให้เหตุผลว่าการเปิดเผยจะทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่ง
บุคคลใด และเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีข้อมูลกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่ผู้ให้มา
ไม่ประสงค์ให้ทางราชการเปิดเผยต่อผู้อื่น ตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของ
หน่วยงานราชการ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผย
ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการ
แผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาอุทธรณ์ และเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ของอำเภอเมืองอำนาจเจริญ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่ขอให้จัดส่งมาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า
ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอเมืองอำนาจเจริญ ได้รับหนังสือลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๓๑ /๒๕๕๒

จากชาวบ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๗ ว่าได้รับความเดือดร้อนจากการที่ถนนสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน ได้ถูกปิดกั้นไม่สามารถสัญจรไปมาได้ โดยถนนเส้นดังกล่าวชาวบ้านได้ใช้สัญจรไปมาเป็นเวลา ประมาณ ๕๖ ปีแล้ว ต่อมาเมื่อปี ๒๕๓๖ ผู้อุทธรณ์ได้มาซื้อที่ดินแปลงดังกล่าวซึ่งอยู่ติดกับถนน ด้านทิศใต้ และได้ล้อมรั้วปิดกั้นถนนทำให้ไม่สามารถใช้สัญจรไปมาได้ตลอดจนได้นำรถแทรกเตอร์มาไถทำลายแนวถนนจนไม่เหลือสภาพของถนน ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านได้เจรจาไกล่เกลี่ยหลายครั้งแต่ไม่เป็นผล จึงขอให้อำเภอดำเนินการรังวัดตรวจสอบเขตที่ดินแปลงดังกล่าว และทำการไต่สวนเพื่อเกิดความกระจ่างและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

นายอำเภอเมืองอำนาจเจริญได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ โดยได้เชิญผู้อุทธรณ์ไปให้ข้อเท็จจริง ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ได้ซื้อที่ดินแปลงดังกล่าวมาจากนางบงกชรัตน์ [REDACTED] ขณะที่ซื้อเป็นเอกสารหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก) ปรากฏทางสาธารณะอยู่ทางทิศเหนือตามระวางแผนที่ เมื่อซื้อมาแล้วได้ดำเนินการล้อมรั้วในเขตที่ดินของตน โดยกันทางไว้ขนาดกว้าง ๔ เมตร ตามแนวเดิม ซึ่งผู้อุทธรณ์ได้ทำการไถทำลายถนนและล้อมรั้วปิดกั้นถนนตามข้อร้องเรียน และยืนยันว่าที่ดินแปลงดังกล่าวผู้อุทธรณ์ได้ครอบครองตามแนวเขตที่ได้ตกลงซื้อขายจากเจ้าของเดิม ต่อมาในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ อำเภอเมืองอำนาจเจริญได้สั่งการให้องค์การบริหารส่วนตำบลโนนโพธิ์ทำการรังวัดสอบเขตที่ดินแปลงพิพาท จากการรังวัดปรากฏว่า ผู้อุทธรณ์ได้ล้อมรั้วตามแนวเขตของที่ดินดังที่ปรากฏในแผนที่โฉนดที่ดิน โดยไม่ได้รื้อกำแพงทางสาธารณะประโยชน์แต่อย่างใด

ผู้อุทธรณ์จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายชื่อบุคคลที่ร้องเรียน ซึ่งอำเภอได้เปิดเผยให้เฉพาะหนังสือร้องเรียน ในส่วนรายชื่อผู้ร้องเรียน อำเภอได้ปฏิเสธการเปิดเผย พร้อมทั้งชี้แจงว่า ราษฎรที่ร้องเรียนผู้อุทธรณ์มีความเข้าใจโดยสุจริตว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่สาธารณะเพราะเดิมเป็นที่รกร้างว่างเปล่า เจ้าของเดิมไม่ทำประโยชน์ชาวบ้านจึงใช้เดินสัญจรไปมา โดยที่เจ้าของเดิมไม่ได้ทักท้วง จนทำให้เกิดความเข้าใจว่าเป็นที่สาธารณะ ซึ่งต่อมาเมื่อผู้อุทธรณ์ได้รับโอนจากเจ้าของเดิมและทำการล้อมรั้วปิดกั้น ทำให้ชาวบ้านเข้าใจผิดว่าผู้อุทธรณ์เป็นผู้บุกรุก

ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นพ้องด้วย โดยเห็นว่าจากหนังสือร้องเรียนดังกล่าวผู้ร้องเรียนมีเจตนาใส่ร้ายหรือให้ร้ายผู้อุทธรณ์ให้ได้รับความเสียหาย เสื่อมเสียเกียรติยศ อับอายขายหน้า ถูกดูหมิ่น และถูกเกลียดชัง ดังนั้น ผู้อุทธรณ์จึงสมควรที่จะได้รับทราบชื่อผู้ร้องเรียนเพื่อนำไปฟ้องร้องดำเนินคดีต่อไป โดยคำร้องกับชื่อผู้ร้องเรียนถือเป็นส่วนควบซึ่งกันและกันจะแยกมิได้ เพราะถ้าไม่มีผู้ร้อง คำร้องก็เกิดขึ้นไม่ได้ การที่อำเภอแยกคำร้องกับชื่อออกจากกัน โดยการไม่ให้รายชื่อผู้ร้องเรียน เห็นว่าไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่มีวัตถุประสงค์คุ้มครองผู้ทำการโดยสุจริตและชอบด้วยกฎหมาย ไม่ได้คุ้มครองผู้กระทำการโดยไม่สุจริตและผิดกฎหมาย

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๓๑ /๒๕๕๒

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อำเภอเมืองอำนาจเจริญได้มีหนังสือ ที่ อจ ๐๑๑๗/๔๔๘๔ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ซึ่งแจ้งเหตุการณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์สรุปความได้ว่า ศูนย์อำนาจความเป็นธรรมมีหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน และจะปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องอาศัยความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสารจากภาคประชาชนต่างๆ เครือข่ายต่างๆ ซึ่งหากเปิดเผยรายชื่อผู้ร้องเรียนจะทำให้มีการฟ้องร้องคดีทั้งทางแพ่งและอาญา ต่อไปจะไม่มีใครให้ความร่วมมือ การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานก็จะไม่ลุล่วงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งหน่วยงานได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติไว้ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ และให้ใช้ดุลพินิจสั่งการตามที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองแก่ผู้ร้องเรียนและพยานด้วย และได้เทียบเคียงคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๒๔/๒๕๔๕ ประกอบกับอำเภอเมืองอำนาจเจริญพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

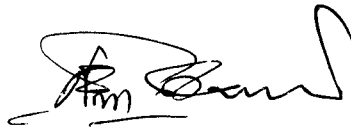
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ชาวบ้านได้ใช้เส้นทางซึ่งปัจจุบันเป็นที่ดินของผู้อุทธรณ์สัญจรไปมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๕๐ ปี โดยเจ้าของที่ดินเดิม (นางบงกชรัตน์) ไม่เคยว่ากล่าวแต่ประการใด จนทำให้ชาวบ้านเข้าใจว่าเป็นทางสาธารณะที่สามารถใช้สัญจรไปมาได้ ต่อมาเมื่อผู้อุทธรณ์มาซื้อที่ดินของนางบงกชรัตน์และล้อมรั้วปิดกั้นทางสัญจร ก็เป็นธรรมดาของชาวบ้านโดยทั่วไปที่เคยใช้เส้นทางจะเข้าใจได้ว่าผู้อุทธรณ์ทำการรื้อล้างทางสาธารณะและทำการร้องเรียนซึ่งเป็นการใช้สิทธิโดยสุจริต ในภายหลังเมื่อมีการทำการรังวัดขอบเขตที่ดินและปรากฏว่าผู้อุทธรณ์ไม่ได้รื้อล้างทางสาธารณะ ก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อุทธรณ์ที่จะทำให้ชาวบ้านได้เข้าใจข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง มากกว่าจะก่อให้เกิดความเสียหาย อับอาย หรือเสื่อมเสียเกียรติตามที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้าง และเมื่อพิจารณาถึงรายชื่อผู้ร้องเรียนแล้วเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกทั้ง เมื่อดำเนินถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของศูนย์อำนาจความเป็นธรรมอำเภอเมืองอำนาจเจริญที่มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชน โดยต้องอาศัยความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสารจากภาคประชาชนเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานลุล่วงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์เอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน เห็นว่าการที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญไม่เปิดเผยรายชื่อผู้ร้องเรียนโดยอ้างว่าการเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ทั้งอาจจะก่อให้เกิดอันตราย

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๓๑ /๒๕๕๒

ต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้นชอบแล้ว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

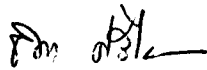
(ศาสตราจารย์ คักดี สอนองชาติ)

หัวหน้าคณะที่ ๒

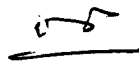
(พลเอก สุพิทย์ วรอุทัย)

กรรมการ

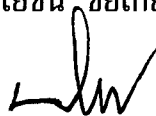
(นางธิดา ศรีไพพรรณ)

กรรมการ

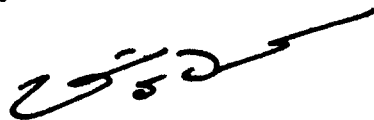
(นายพูลประโยชน์ ชัยเกียรติ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก)

กรรมการ

(นายชัยรัตน์ มาประณีต)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์